

BIG BROTHER, **WE ARE** WATCHING YOU

РІЧНИЙ
ЗВІТ
2019

STATE WATCH

Зміст

- 3 Вступне слово
- 5 Хто ми
- 7 Команда
- 8 Проєкти
- 14 Медіа — наша сила
- 15 Фінансові надходження
- 17 Плани на наступний рік
- 18 Наші донори

Вступне слово

Минулий рік був для StateWatch непростим, але результативним.

Ми розслідували корупцію в обороні та на медичних витратах, розвінчували фейки навколо органів правопорядку та прокуратури й писали аналітичні матеріали з рекомендаціями для державних органів, щоб допомогти їм бути ефективними.

Активність нашої невеликої команди дала можливість узяти особисту участь у перетвореннях.

Провідного експерта StateWatch Олександра Лемєнова обрано секретарем кадрової комісії №2 в Генеральній прокуратурі. За перші два місяці атестації комісія Лемєнова звільнила 30% непрофесійних чи недобросовісних прокурорів. Це найбільший відсоток серед усіх шести комісій.

На запрошення нового керівництва Міністерства оборони України аналітики StateWatch долучилися до аналізу виконання національної програми з будівництва казарм поліпшеного планування, які зводили за конфісковані кошти экс-президента-втікача Віктора Януковича. Наші рекомендації було враховано під час проведення нових тендерів Міністерства в кінці 2019 року. Активне висвітлення проблем у діяльності державного концерну «Укроборонпром» дало право мені як Голові StateWatch бути спостерігачем під час відбору директорів на бронетанкових і авіаційних підприємствах концерну.

Ніхто не подякує. Та й ми не чекаємо на це, а продовжуємо тихо робити свою справу.

За 2019 рік ми опублікували понад півтори сотні різних інформаційних матеріалів у провідних ЗМІ. Насамперед це аналітичні статті, розслідування,

Гліб Канєвський
Голова StateWatch

блоги, які пояснюють, де помиляються органи влади, а також — що треба зробити для виправлення помилок. Адже незалежні медіа — це наші основні союзники і наша сила.

Утім, ми не тільки писали про проблеми на тернистому шляху реформ, а й передавали знання. Зокрема в семи регіонах України проведено серію освітніх заходів, присвячених громадському контролю за діяльністю Державного бюро розслідувань.

Окремо варто відзначити організаційне досягнення команди StateWatch — перемога в конкурсі Ініціативи з розвитку аналітичних центрів, яку проводить міжнародний фонд «Відродження» у партнерстві з Ініціативою відкритого суспільства для Європи (OSIFE) за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні. Завдяки партнерам ми стаємо сильнішими.

Я знаю, що не в кожній галузі відбуваються такі знакові перетворення, як у ГПУ чи «Укроборонпромі». А в деяких і взагалі беруть гору особи з сумнівною репутацією. Та в чому команда StateWatch точно впевнена — це що чесні й відповідальні люди мають активно долучатися до процесів державотворення. Бо саме люди творять зміни, творять нову історію України.

**Ніхто не подякує.
Та й ми не чекаємо на
це, а продовжуємо тихо
робити свою справу.**

ХТО МИ

Наша місія: утвердження принципів Good Governance у роботі органів публічної влади.

Наші цінності:

Креативність

Доказовість

Розвиток

Незалежність

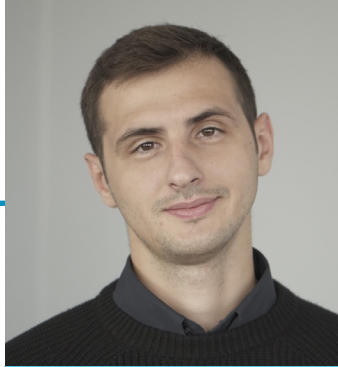
Відповідальність

Команда

Олександр Лєменов
головний експерт

Олександр Гуменюк
журналіст-розслідувач

Артем Скрипник
комунікаційний менеджер

Віталій Гаделія
юрист

Станіслав Шулімов
проектний менеджер,
аналітик

Анастасія Химичук
молодша аналітикиня

Гліб Канєвський
голова

Проект:

Забезпечення громадського контролю над запуском Державного бюро розслідувань у регіонах.

Мета проекту: проведення освітнього заходу для журналістів і громадських активістів із регіонів на тему формування територіальних управлінь Державного бюро розслідувань.

В рамках проекту було проведено тренінг для 22 учасників — громадських активістів та журналістів, які професійно контролюють діяльність органів правопорядку на локальному рівні: із Києва, Вінницької, Донецької, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської, Рівненської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької та Чернігівської областей. Зокрема були представники таких відомих журналістських чи громадських організацій: «Харківський антикорупційний центр» (м. Харків), «Жіночий антикорупційний рух» (м. Хмельницький), «Антикорупційний форум Львівщини» (м. Львів), «НикВести» (м. Миколаїв), «Киеввласть», «Четверта влада» (м. Рівне) та інші.

Тренінгом було охоплено всі можливі форми та інструменти громадського контролю за Державним бюро розслідувань. Крім того, було приділено чимало уваги функціям бюро, а також розмежуванню його компетенції й компетенцій інших органів правопорядку (Національного антикорупційного бюро, Національної поліції, Служби безпеки та органів прокуратури).

Учасники активно ділилися своїм досвідом одне з одним, обмінювалися здобутою раніше інформацією, котра була необхідна їхнім колегам, і домовлялися про співпрацю на локальному рівні. Також посилювався діалог між журналістами й активістами з регіонів — та експертами й журналістами з Києва.

Активістам було запропоновано постійну дистанційну консультативну підтримку з усіх питань, які стосуються Державного бюро розслідувань (і центрального апарату, і територіальних управлінь).

У межах проекту було опубліковано 5 аналітичних статей щодо повноважень Державного бюро розслідувань. За результатами проекту учасники тренінгу, які працюють із місцевими ЗМІ, почали активно поширювати інформацію про діяльність ДБР у своїх регіонах.

Проект:

Координація громадських ініціатив щодо реформи Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

Мета проєкту: просування концепції реформи САП як нагальної реформи в порядку денному під час виборчих кампаній.

Експерти StateWatch розробили концепцію реформи САП, яка стала основоположним документом для робочої групи щодо реформи САП.

Під час виборчих перегонів проведено зустрічі з представниками ключових політичних сил, які пройшли до парламенту.

Було розроблено концепцію й на її основі законопроект щодо реформування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Документ передано Генеральному прокурору Руслану Рябошапці.

У ЗМІ оприлюднено 19 аналітичних продуктів із ключовим меседжем про необхідність реформи САП.

Команда StateWatch підтримала «Порядок денний встановлення справедливості» як дороговказ для нового парламенту щодо проведення реформи в сфері юстиції.

Проект:

Підсилення інституційних спроможностей ДБР у сфері прав людини

Мета проекту: сприяти підсиленню інституційних можливостей ДБР у розслідуванні злочинів, які стосуються прав людини, оскільки вони зазвичай залишаються на периферії уваги Бюро.

Розроблено методологію моніторингу розслідувань кримінальних проваджень органами досудового розслідування.

Ключовими напрямками роботи в рамках проекту стали:

- Проведення низки неформальних зустрічей із експертами
- Публічні заходи за участі представників ДБР і партнерів
- Розробка альтернативного законопроекту до Закону, що регулює роботу ДБР
- Підготовка методології моніторингу розслідувань кримінальних проваджень ДБР
- Оскарження в судовому порядку відмови в наданні публічної інформації про перебіг кримінальних проваджень

Олександр Лемєнов
головний експерт

На думку експертів StateWatch, операційна діяльність ДБР наприкінці 2017 та протягом усього 2018 року не відповідала функціям, покладеним на них профільним законом. Бюро спрямовувало левову частку власних ресурсів на розслідування дрібних і, як правило, разових проявів корупції. Натомість факти грубих порушень прав людини, допущені іншими органами правопорядку, залишаються на периферії уваги ДБР. Відтак виникла нагальна необхідність посилити увагу до роботи ДБР і СБУ у вказаних напрямках. Саме на цьому зосередилася команда StateWatch, приділяючи більше уваги розслідуванням злочинів, які стосувалися прав і основоположних прав людини й громадянина. Формальна структура, внутрішні процедури, навчальні заходи та розподіл ресурсів ДБР мають усіляко сприяти ефективному розслідуванню згаданих злочинів і належним чином відповідати на виклики, які загрожують правам людини в діяльності органів правопорядку. СБУ, у свою чергу, також перебувало в фокусі уваги проекту, але в цьому випадку зусилля більше зосереджувалися на аналізі законопроектів, якими пропонувалося реформувати Службу. СБУ має стати класичною спецслужбою, а не квазі-органом досудового розслідування широкої підслідності. Важливо зауважити, що за умови релевантного реформування Служби частина згаданої широкої підслідності мала би відійти до ДБР. Таким чином у проекті поєднувалися моніторинг розслідувань із боку ДБР і відстеження можливостей реформування СБУ.

Проект:

Громадський контроль над бюджетними витратами медичних інститутів

Мета проєкту: налагодити ефективний громадський контроль над бюджетними витратами національних медичних інститутів і регіональних медичних закладів, а також запобігти корупційним «схемам» у таких витратах.

Під час проєкту StateWatch збирала інформацію про фінансові порушення з Державної аудиторської служби та структурних підрозділів внутрішнього аудиту щодо медичних закладів, а також провела аналіз Реєстру судових рішень на предмет кримінальних проваджень щодо фінансових порушень вказаних медичних закладів.

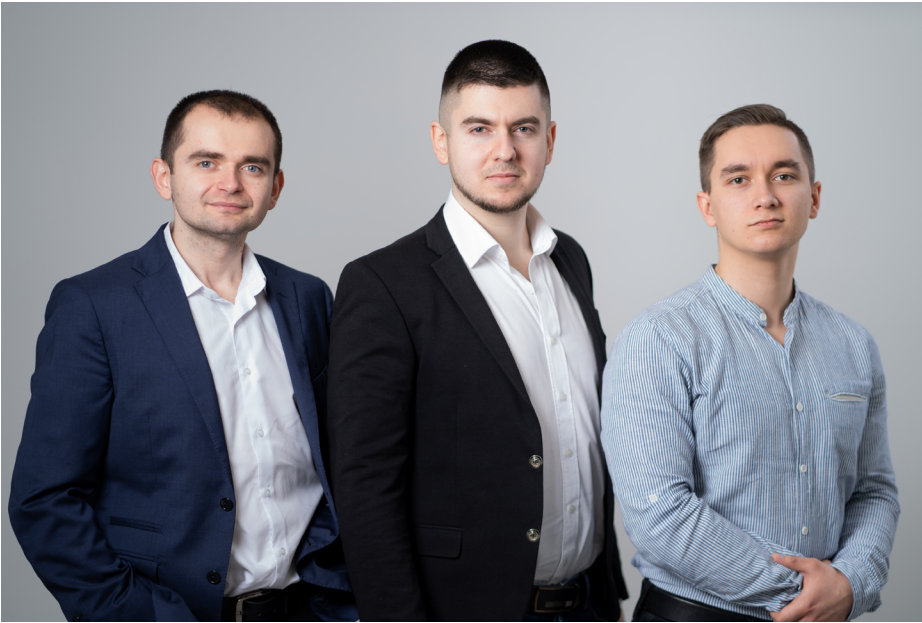
Було проведено аналіз публічних закупівель медичних закладів. Результати аналізу було висвітлено у 30 новинкових повідомленнях у різних національних та регіональних медіа.

В межах проєкту було відкрито 3 кримінальні провадження за результатами викриття фактів можливих розкрадань у медичних закладах.

Журналісти та юристи проєкту публічно порушили перед керівництвом Національної академії медичних наук питання про невикористання діагностичної техніки вартістю **понад 192 млн гривень**.

Було проведено спільний брифінг із тодішньою очільницею МОЗ Уляною Супрун щодо необґрунтованих причин відкриття кримінального провадження проти директорки Державного експертного центру МОЗ Тетяни Думенко.

У співпраці з Рахунковою палатою було підготовлено розслідування про неефективні витрати й корупцію в Національній академії медичних наук. Згідно з аудиторським звітом, було знайдено фінансові порушення, загальна сума яких сягає приблизно **400 млн грн**. Ці факти було висвітлено в аналітичній статті на «Українській правді».

Проект «Марлін»:

Громадський контроль над реформою оборонно-промислового комплексу.

Мета проєкту: проведення на ключові посади в ОПК України відповідальних професіоналів із бездоганною репутацією.

Розроблено «Методологію незалежного аналізу кандидатів на посади директорів підприємств державного концерну «Укроборонпром»».

У межах вказаного проєкту SW надали експертну допомогу номінаційному комітету державного концерну «Укроборонпром» під час оцінювання на предмет доброчесності кандидатів на керівні посади 8 підприємств: спецекспортери «Укрспецекспорт» і «Спецетехноекспорт»; бронетанковий кластер Завод імені В. О. Малишева, Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О. О. Морозова, Київський бронетанковий завод і Житомирський бронетанковий завод; лідер газотурбобудування Завод «Зоря-Машпроєкт» і авіаційний Завод ЦА 410. Загальна кількість кандидатів, що підпали під моніторинг, — 63 особи, із яких після опрацювання моніторингу від StateWatch номінаційний комітет допустив до співбесід 48 осіб.

Медіа — наша сила

Команда StateWatch тісно співпрацює з багатьма рейтинговими українськими медіа. Серед наших партнерів «Українська правда», «Економічна правда», «Дзеркало тижня», «Слово і діло» та інші.

Протягом 2019 року експертна організація StateWatch опублікувала в ЗМІ **167 унікальних продуктів**. Зокрема за минулий рік було опубліковано **39 викривальних новин** про корупцію, **25 аналітичних статей**, **4 блоги** та **4 колонки** на «Українській правді».

Експерти StateWatch дали **36 коментарів і 10 інтерв'ю**, **22 рази** були в ефірі загальнонаціональних каналів або радіо.

Загальне охоплення всіх публікацій StateWatch сягнуло понад **277 тисяч унікальних переглядів**.

Значно більшими стали показники організації в соціальній мережі Facebook. Протягом 2019 року охоплення сторінок StateWatch і проєкту «Марлін» у соціальній мережі сягнуло понад **1,5 мільйона**.

Надходження за 2019 рік

Європейська комісія

Проект «Громадський контроль над формуванням територіальних управлінь Державного бюро розслідувань (ДБР)».

235 400 грн

МФ «Відродження»

Проект: Викриття корупції в обороні в регіонах (Проект «Марлін»).

259 100 грн

Посольство США

Проект «Марлін».

349 440 грн

Institute for War and Peace Reporting

Проект «Забезпечення громадського контролю над запуском Державного бюро розслідувань в регіонах».

176 000 грн

Thomson Foundation

Підготовка лонгріду про корупцію на контрактах експорту зброї в межах медійного Проєкту «Марлін».

47 100 грн

Посольство США

Проект Summer School «Criminal Justice in Action».

1 290 660 грн

МФ «Відродження»

Проект «Координація громадських ініціатив щодо реформи Спеціалізованої антикорупційної прокуратури».

530 000 грн

МФ «Відродження»

Проект «Громадський контроль над бюджетними витратами медичних інститутів».

552 100 грн**Freedom House Inc**

Проект «Посилення інституційної спроможності ДБР в сфері захисту прав людей».

394 000 грн**МФ «Відродження»**

Проект «Інституційна підтримка ГО «Стейтвотч»». Мета Проекту: інституційне становлення ГО «Стейтвотч»

1 062 500 грн**МФ «Відродження»**

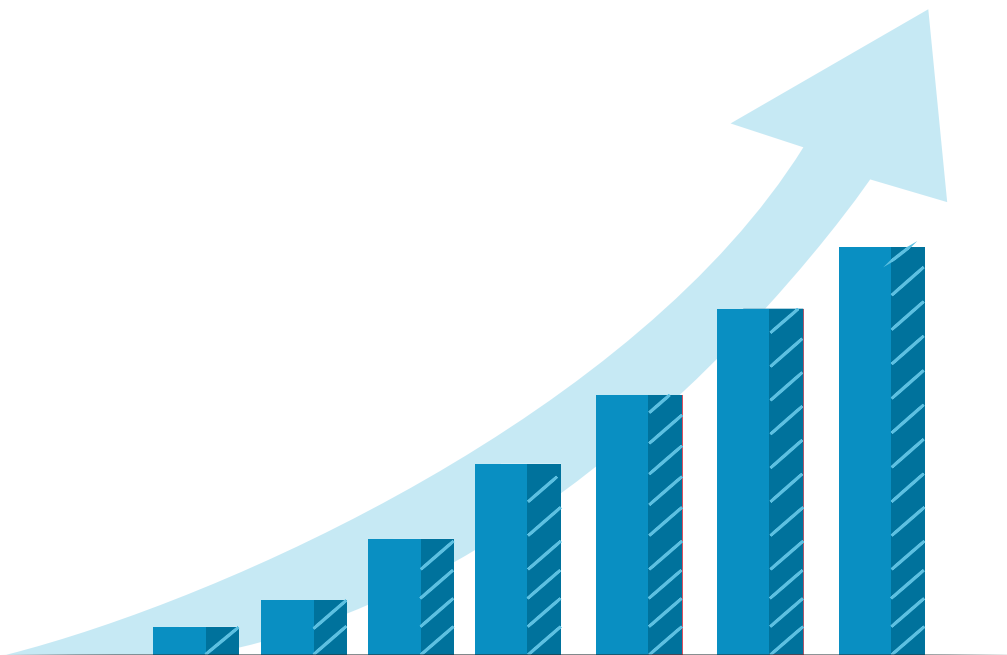
Проект «Громадський контроль над реформою ОПК».

300 000 грн**Загалом****5 196 300 грн**

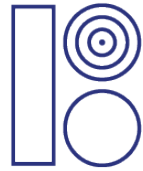
Плани на 2020 рік

У 2020 році ми плануємо:

- Розробити та адвокувати ухвалення концепції реформи органів кримінальної юстиції;
- Взяти участь у переатестації прокурорів регіонального та місцевого рівня органів прокуратури;
- Адвокувати прозорість конкурсного добору директора ДБР;
- Адвокувати створення незалежного Бюро фінансових розслідувань;
- Сприяти затвердженню плану реформування СБУ;
- Забезпечити громадський контроль добору топ-менеджменту підприємств «Укроборонпрому».

Наші донори

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

EMBASSY OF THE UNITED STATES
KYIV, UKRAINE

**INSTITUTE FOR
WAR & PEACE REPORTING**

м. Київ, вул. Інститутська 2А, ТРЦ «Глобус», коворкінг «Нью-Йорк»,
офіс ГО «Стейтвотч»

тел. +38 063 832 96 69
www.statewatch.org.ua
www.facebook.com/StateWatch.ua
